

פרשת פְּתָקְתִי — שֹׁכֵר מִצְנָה

בעשרה פסוקים בתחילת הפרשה (כו ד–יג) מפרטת התורה שֹׁכֵר טוב שיקבל עם ישראל כשיקיימו את מצוות התורה.

נשאלת השאלה: הרי במסכת קידושין (לט:): נאמר שהשֹׁכֵר על קיום מצוות אינו שֹׁכֵר גשמי בעולם הזה אלא שֹׁכֵר רוחני בעולם הבא. אם כן, כיצד זה מתיישב עם פירוט השֹׁכֵר הגשמי בעולם הזה שמובא בפרשתנו? הרמב"ם תירץ בהלכות תשובה (פרק ט הלכה א) שהשֹׁכֵר הכתוב בפרשה איננו השֹׁכֵר הסופי על קיום המצוות – שהוא באמת יגיע רק בעולם הבא – אלא התורה מבטיחה שכאשר נקיים את המצוות יספק לנו הקב"ה תנאים טובים כדי שנוכל לקיים מצוות נוספות. הרי במצבים של חולי או מצב כלכלי לא טוב או כשיש מלחמות, קשה לקיים מצוות; לכן מבטיחה התורה שאם נקיים את המצוות יהיה מצב כלכלי טוב ויהיה שלום, לא בתור תכלית אלא כאמצעי שיאפשר לנו לקיים בשמחה ובנחת עוד מצוות. על כך נאמר במסכת אבות (ד ב) בשם בן עזאי: "שֹׁכֵר מִצְנָה, מִצְנָה", וכפי שביאר רבנו עובדיה מברטנורא: מן השמיים מסייעים ביד מי שעשה מצוה אחת שיעשה אחרת, כדי לתת לו שכר על שתיהן.

הפרשה פותחת בתנאי "אם פְּתָקְתִי תִלְכוּ, וְאֵת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ, וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם", ובקיום תנאי זה, מובטח השפע הגשמי הנ"ל. פירשו חז"ל, כמובא בפירוש רש"י, שהביטוי הראשון, "פְּתָקְתִי תִלְכוּ", מדבר על המאמץ והעמל הכרוכים בהליכה בדרך התורה.

לאור מדרש זה, אפשר לתרץ את השאלה הנ"ל בדרך נוספת: שֹׁכֵר על עצם קיום המצוות מקבלים בעולם הבא, אבל בעולם הזה מקבלים שֹׁכֵר על העמל והטורח שהושקעו בקיום המצוות ובלימוד התורה (על פי מהרש"א, מסכת ברכות כח. ד"ה אני עמל).

עד כמה צריך לעמול בתורה אפשר ללמוד מדברי גדולי ישראל:

רבי חיים ויטל בספרו "שער רוח הקודש" מספר על רבו האר"י ז"ל, שהיה נשאר ער לילות שלמים כדי להבין מאמר אחד מה"זוהר".

רבי חיים מוולוז'ין מספר בהקדמה ל"ספרא דצניעותא" על רבו הגאון מווילנא, שהיו ימים שהוא לא אכל, לא שתה ולא ישן, עד שהבין את הסוגיה שהוא למד.

בהסכמה שכתב הרב בן ציון שטרנפלד לספר "משנה ברורה", הוא מספר על המחבר, רבי ישראל מאיר הכהן, שעמל רבות על כל פרט ופרט, ובמשך כמה חודשים הוא יגע על ביאור שני הסימנים ב"שולחן ערוך" העוסקים בדיני כשרות התפילין.

ארץ ישראל אמונה טהרת המשפחה בית המקדש פרשת שבוע תנ"ך

לימוד והנצחה לעילוי נשמות שלמה וישי קרויזר ז"ל
 אחים יקרים ואהובים אשר עלו יחדיו בסערה לגנזי מרומים
 מתוך אתר שי לשי" : shayleshay.co.il

יהי רצון שנלמד מעמל התורה של גדולי ישראל, ונזכה מתוך לימוד תורה בעמל שתקיים בנו הברכה שבפרשה "וישבתם לקטח בארצכם" (כו ה).